

Jelentés az emberkereskedelemről - 2017

Kiadta az Egyesült Államok Külügyminisztériuma (Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons)

2017. június 27.

<https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2017/index.htm>

MAGYARORSZÁG: 2. SZINT MEGFIGYELÉSI LISTÁN

A magyar kormány nem teljesíti maradéktalanul az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó minimumkövetelményeket, bár jelentős erőfeszítéseket tesz az elvárásoknak való megfelelés érdekében. A beszámolási időszakban módosította a Büntető Törvénykönyvet (ezáltal lehetővé vált az emberkereskedők vagyonának elkobzása), képzést szervezett az ügyészek és a bírósági munkatársak számára, együttműködött a külföldi bűnüldöző szervekkel az emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyek felderítésében, valamint nagyobb anyagi támogatást biztosított a társadalmi tudatosság növelésére és az emberkereskedelem ellen irányuló erőfeszítések finanszírozására. Ugyanakkor az előző beszámolási időszakhoz képest a kormány nem tanúsított fokozott erőfeszítést. A korábbi időszakhoz képest jelentősen csökkent a nyomozások, vádemelések és a bírói ítéletek száma. Az áldozatok számára elérhető szolgáltatások száma, összehangoltsága és megfelelősége továbbra is a szükséges szint alatt maradt. Nem léteztek a gyermekáldozatok segítségét szolgáló speciális szolgáltatások (például védett szállások), valamint a bűnüldöző szervek letartóztattak és szabálysértési eljárás alá vontak szexuális kizsákmányolást elszenvedő gyerekeket. Közülük tizenkettőt szabadságvesztésre is ítélték. Az állami gyermekgondozási intézmények által nyújtott biztonság és ellátás, továbbá az emberkereskedelem gyermekáldozatainak azonosítása terén továbbra is sok a hiányosság, melynek következtében az állami gondozott gyermekek rendkívül veszélyeztetettek és kitétek a többszöri áldozattá válás esélyének az említett intézményekben töltött idő alatt, valamint az onnan való távozás után.

Továbbra is jelentős hiányosságok tapasztalhatóak a kormány áldozatazonosítási és irányítási rendszereiben, továbbá az emberkereskedelmi ügyeket tartalmazó átfogó és megbízható adatbázis tekintetében. Emiatt Magyarországot visszasorolták a 2. megfigyelési szintre.

AJÁNLÁSOK MAGYARORSZÁG SZÁMÁRA

Valamennyi prostitúciót folytató személy szűrése emberkereskedelemre utaló jelek szempontjából, és annak biztosítása, hogy sem felnőttet, sem gyermeket nem ítélnék el olyan bűncselekményért, amelyet emberkereskedelem áldozataként követ el, a prostitúciót is beleértve; az áldozatok számára elérhető speciális szolgáltatások bővítése, megfelelő finanszírozás biztosítása az áldozatokról gondoskodó civil szervezetek számára; a bűnüldöző és igazságszolgáltatási szervek részéről az emberkereskedelem bármely formájának elkövetőivel szemben tett erőfeszítések fokozása a nyomozás, eljárás alá vonás és elítélés körében az emberkereskedelemmel foglalkozó jogszabályok alapján; intézkedések tétele annak

érdekében, hogy az állami gondozásban élő veszélyeztetett gyermekek, illetve az onnan távozó személyek ne váljanak az emberkereskedelem áldozatává; a Magyarországon kizsákmányolt gyermekáldozatok azonosításának és a részükre történő segítségnyújtásnak a javítása; a nyomozó hatóságok, az ügyészségek és a szociális munkások áldozatközpontú képzésének az erősítése; fokozottabb védelem biztosítása azon áldozatoknak, akik súlyos sérelemre vagy megtorlásra számíthatnak az emberkereskedők részéről, beleértve a hosszabb távú gondozási lehetőségek kialakítását a sikeresebb reintegráció elősegítése érdekében; a megbízható rendőrségi és áldozatvédelmi adatok gyűjtésének és jelentésének erősítése; az emberkereskedelem elleni jogszabályok összehangolása a nemzetközi joggal a kizsákmányolás fogalmának pontosabb meghatározásával, valamint a megtévesztés, erőszak, illetve kényszer beemelésével a felnőtteket érintő emberkereskedelem alapesete bűncselekményének a fogalmába; a magyar jogszabályok módosítása annak érdekében, hogy az emberkereskedelemre vonatkozó rendelkezések minden 18 éven aluli, prostitúciós tevékenységet folytató személyre is kiterjedjenek a hozzájárulás szintjétől függetlenül; az emberkereskedelemmel kapcsolatos tudatosság növelése általában a lakosság és a veszélyeztetett társadalmi csoportok körében.

BÜNTETŐ ELJÁRÁSOK

Statisztikai mutatók szerint a kormányzat csökkentette a bűnüldöző szervek emberkereskedelem elleni erőfeszítéseit, bár erre vonatkozóan csak ellentmondó adatok álltak rendelkezésre, és továbbra is elégtelenek voltak a gyermekkereskedelem terén tett intézkedések. A 2013-tól hatályos Büntető Törvénykönyv 192. §-a az emberkereskedelem számos formáját tiltja, ám a jogszabály túlságosan tágan fogalmaz, mivel nem követeli meg az erőszakot, az erőszakkal való fenyegetést, illetve a megtévesztést az emberkereskedelem alapesete bűncselekményének bizonyításához; ezeket súlyosbító körülményekként értékeli, amelyek a 192. § (3) bekezdése szerint súlyosabb büntetést vonnak maguk után. A törvény szerint a kizsákmányolás a sértett helyzetének kihasználásával történő előny szerzésére irányuló törekvés (erőfölénnyel való visszaélés). A törvény egytől 20 évig terjedő szabadságvesztést ír elő, ami a bűncselekmény súlyának megfelelően szigorú, emellett arányosnak tekinthető a más súlyos bűncselekményekért kiróható büntetésekhöz képest. A büntető törvénykönyv 193. §-a tiltja a kényszermunkát, amely egytől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, a 203. § pedig büntetendővé nyilvánítja a gyermekprostitúcióból való haszonszerzést, amely nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható. 2016 októberében az Országgyűlés módosította a Büntető Törvénykönyvet. A módosítás értelmében elkobozható az emberkereskedelem miatt elítélt személyek vagyona.

A bűnüldözési adatok továbbra is ellentmondóak, ami nehezíti a megtett intézkedések értékelését. 2016-ban a rendőrség 25 nyomozást zárt le, míg 2015-ben 62-t, 2014-ben pedig húszat. A 25 nyomozás közül 21-nek a tárgya kényszermunka, négyé pedig meg nem nevezett emberkereskedelmi tevékenység volt. A hatóságok hét személy ellen emeltek vádat (két személy ellen munkára való kényszerítés miatt 2016-ban, öt ellen pedig szexuális célú emberkereskedelem ellen 2017-ben). Ezzel szemben 2015-ben és 2014-ben 18-18 vádemelés történt. 2016-ban a bíróságok hét emberkereskedőt ítélték el (2015-ben huszonkettőt, 2014-ben pedig tízet); két ítélet szexuális célú, öt pedig kényszermunkára irányuló emberkereskedelem miatt

született. A szexuális célú emberkereskedelmi tevékenységért a bíróságok egy ügyben hat év, a másik ügyben pedig két év és négy hónap szabadságvesztéssel sújtották az elkövetőket. A munkára való kényszerítés és egy másik bűncselekmény miatt az egyik személy öt év szabadságvesztést kapott (halmazati büntetésként); egy másikat két év és hat hónap szabadságvesztésre ítelt a bíróság; egy elkövető három év szabadságvesztést kapott (halmazati büntetésként) munkára való kényszerítés és egy másik bűncselekmény miatt; egy elkövetőt 12 év szabadságvesztésre ítélték (halmazati büntetésként) munkára való kényszerítés és más bűncselekmények miatt; egy további pedig 10 év szabadságvesztést kapott (halmazati büntetésként) munkára való kényszerítés és más bűncselekmények miatt. Bár a 2012. évi Büntető Törvénykönyv megszüntette azt a korábbi követelményt, hogy bizonyítani kelljen a kereskedelmi tranzakciót az áldozat vonatkozásában, beszámolók szerint a bírák továbbra is elvárják ennek bizonyítását. Az országos hatáskörű rendőrség a nyomozásokat tipikusan a transznacionális esetekre korlátozta, a belföldi eseteket a helyi rendőrkapitányságok vizsgálták. Civil szervezetek bírálták a helyi szintű rendőri erőket, mert nem tanúsítottak kellő érzékenységet az emberkereskedelem áldozataival szemben. Megfigyelők aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy a bűnüldöző szervek rendszeresen „aluljelentették” az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményeket.

Az emberkereskedelemmel foglalkozó szakértők beszámolója szerint a rendőrség a 14–18 éves gyermekeket fiatalokként, és nem gyermekként kategorizálta, ami a magyar jogszabályok szerint lehetővé teszi, hogy a bíróság bűncselekményért és szabálysértésért elítélje őket ahelyett, hogy áldozatként kezelné őket, különösen a prostitúcióval kapcsolatos szabálysértések esetén. A szakértők arról is beszámoltak, hogy a rendőrség általában nem, vagy csak nehezen indított nyomozást bizonyos gyermekeket – beleértve állami intézményekben nevelkedő sérülékeny gyermekeket – érintő emberkereskedelmi ügyekben. Nem érkeztek beszámolók hivatalos személyek bűnrészességére vonatkozó nyomozásokról, büntetőeljárásokról vagy bírói ítéletekről; ugyanakkor néhány megfigyelő aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a rendőrség esetleg védelmet nyújt feltételezett emberkereskedők számára. Kidolgozott, standard képzés helyett a bűnüldöző szervek munkatársai csupán alkalmi oktatásban részesültek az emberkereskedelemmel kapcsolatban. A vizsgált időszakban az országos rendőrkapitányság közös nyomozócsoportokon keresztül együttműködött belga, francia, osztrák és holland társszervekkel a szexuális kizsákmányolásra irányuló emberkereskedelmi esetek felgöngyölítésére. A Legfőbb Ügyészség 195 járási ügyész számára szervezett képzést az adatgyűjtésről, a rendőrségi nyomozásokról, az áldozatazonosításról és az emberkereskedelemmel kapcsolatos vádemelésekről. A Bírói Hivatal országos és területi szinten 840 bírósági munkatársnak szervezett képzést az emberkereskedelemmel kapcsolatban. A hatóságok 52 külföldi illetőségű, emberkereskedelemmel vádolt személyt adtak ki más európai országoknak. A kormány megkezdte egy új digitális adatgyűjtő rendszer kiépítését az áldozatokkal kapcsolatos statisztikai adatok gyűjtése céljából.

VÉDELEM

A kormány továbbra sem biztosított megfelelő védelmet, hiszen nem működött speciális ellátás (köztük védett szálláshelyek) a gyermekkorú áldozatok számára és a rendőrség a prostitúciós tevékenység keretében kizsákmányolt gyermekeket szabálysértés elkövetése miatt letartóztatta. Tizenkét gyermeket prostitúcióban való

részvételért szabadságvesztésre is ítélték. Az Igazságügyi Hivatal áldozatsegítő szolgálata kilenc áldozatot azonosított (öt férfit és négy nőt, köztük két kiskorút), míg 2015-ben nyolcat. Az áldozatok közül hárman az építőiparban végeztek kényszermunkát, öt áldozatot prostitúcióra, egyet pedig ház körüli munkákra kényszerítettek. Az áldozatok az alábbi gondoskodásban részesültek: egy személy jogi segítségnyújtással kapcsolatos tájékoztatást, négyen pénzbeli támogatást, hárman pedig pszichológiai segítséget kaptak. Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat 23 áldozatot regisztrált (10 férfit és 13 nőt), négyel kevesebbet, mint 2015-ben. A 23 áldozat közül tizennégyen védett szálláshelyeken kaptak férőhelyet. A Nemzeti Nyomozó Iroda egy áldozatot azonosított, míg a külföldi magyar nagykövetségek összesen tizenegyet. A vizsgált időszakban tehát a kormányzati szervek összesen 44 áldozat azonosításában vettek részt. A civil szervezetek azt jelentették, hogy körülbelül 143, emberkereskedőknek áldozatul esett személynek nyújtottak segítséget – 77 nőnek, 26 férfinak, 40 kiskorúnak (a számok a közvetett áldozatokat is magukba foglalják).

A kormányzati szervek nem megfelelően azonosították az áldozatokat a társadalom sérülékeny csoportjaiban, például a szexuális célból kizsákmányolt felnőtteket és gyermekeket, a volt állami gondozott felnőtteket, a jelenleg állami gondozásban élő gyermekeket, továbbá a gyermekkorú menedékkérőket. Ezen túlmenően a kormány nem vizsgálta hatékonyan azt, hogy a kísérelő nélkül érkező kiskorúak esetleg nem emberkereskedők áldozatai-e. Az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről szóló kormányrendelet felsorolja az áldozatok azonosításáért felelős intézményeket, és tartalmazza a feltételezett áldozatokkal való beszélgetés során felteendő kérdéseket, valamint az eljárási szabályokat. Ugyanakkor a rendelet nem adott világos jogi meghatározást és egységes szakmai standardokat az emberkereskedelem áldozatainak azonosítására, és nem biztosította az azonosítási protokollok általános megismertetését az esetekre elsőként reagálók körében. 2017 elején a kormány új törvényt léptetett életbe, melynek értelmében minden menedékkérőt őrizetbe kell venni a menekültügyi eljárás teljes időtartamára; megfelelő szűrés nélkül így az emberkereskedelem áldozatai is őrizetbe kerülhetnek. A vizsgált időszakban azonban a kormány 7 millió forintot (23 830 USD-t) különített el arra, hogy a harmadik országbeli állampolgárok és menedékkérők között javuljon az emberkereskedelem áldozatainak a felderítése.

Minden áldozat jogosult volt kormányzati pénzügyi, pszichológiai támogatásra, jogi segítségre, tanúgondozásra, védett szálláshelyen való elhelyezésre. Ugyanakkor az áldozatok csak akkor kaphattak az államtól kompenzációt, ha a bűncselekmény erőszakos és szándékos volt, továbbá súlyosan károsította az áldozat egészségét. Az áldozatsegítő szolgáltatások továbbra is gyérek, koordinálatlanok és elégtelenek voltak, és felvetették a reviktimizáció esélyét. A hatóságok nem közöltek adatokat arra vonatkozóan, hogy 2016-ban hány olyan személynek ítélte meg az állam kártérítést, akik az emberkereskedelem áldozataul estek. A szakértők azt is nehezményezték, hogy a kormány nem rendelkezik összehangolt útmutatással az áldozatvédelmi szolgáltatásokkal kapcsolatban, és kiemelték, hogy nem volt hatékony az áldozatirányítási rendszer. Két államilag finanszírozott, civil szervezetek által működtetett védett szálláshely jelentése szerint az intézmények 64 áldozatnak biztosítottak ellátást a vizsgált időszakban (2015-ben 62-nek), 28 nőnek (köztük egy kiskorúnak), 11 férfinak és 25 gyermeknek, akik a felnőtt áldozatok gondoskodásában álltak. Ezen túlmenően más civil szervezetek 40 olyan nő

számára biztosítottak szállást, akikről a vizsgált időszakban derült ki, hogy emberkereskedelem áldozatai lettek. Rajtuk kívül elláttak kilenc férfi áldozatot, két kiskorú áldozatot és az áldozatokhoz tartozó 12 gyermeket. 2016-ban az Emberi Erőforrások Minisztériuma egységes szolgáltatási protokollt dolgozott ki és minimumkövetelményeket határozott meg az emberkereskedelem áldozatai számára biztosított átmeneti szálláshelyekkel kapcsolatban. Ugyanakkor a civil szervezetek panaszkodtak a képzett személyzet, a finanszírozás, a rendelkezésre álló szálláshelyek és a szolgáltatások hiányára, különösen az olyan hosszú távú szükségleteknél, mint társadalmi reintegráció. A kormány az emberkereskedelem áldozataiként Magyarországra visszatért magyar állampolgárok számára különféle áldozattámogató szolgáltatásokat és átmeneti szálláshelyeket biztosított. E szolgáltatások azonban nem voltak elégségesek, mert csak hat hónapig biztosítottak szállást az áldozatok számára és hiányoztak a hosszú távú reintegrációhoz szükséges szolgáltatások. Az Igazságügyi Hivatal új protokollt adott ki, hogy gyakorlati útmutatást nyújtson a helyi tisztségviselőknek arról, milyen információkkal kell ellátni az emberkereskedelem áldozatait és útmutatást arról, hogyan kerüljék el a másodlagos viktimizációt.

A gyermekkorú áldozatok általános gondoskodásban részesülhettek a gyermekvédelmi szakszolgálatokon keresztül, de a rendszer sem elegendő munkatárssal, sem elegendő erőforrással nem rendelkezett ahhoz, hogy személyre szabott gondoskodást vagy védelmet nyújtson. Így az áldozatok könnyen újra az emberkereskedők hálójába kerülhettek. A szakértők nehezményezték, hogy az emberkereskedelem gyermek áldozatai nem kapnak megfelelő segítséget és speciális védett szálláshelyet. Bár az azonosított gyermek áldozatok hazatérését az állami hatóságok intézik, a gyermekek számára nem működtek megfelelő reintegrációs létesítmények; a gyermekek körében gyakori volt a másodlagos viktimizáció. 2016-ban a kormány civil szervezetek és az illetékes kormányzati szervek bevonásával felállított egy szakmai munkacsoportot, melynek feladata az állami gondozott gyermekekkel történő szexuális célú emberkereskedelem kutatása, a gyermekek védelme, a prevenció és az áldozatsegítés.

A kormány 2016-ban 19 millió forint (64 681 USD-t, annyit mint 2015-ben) támogatást adott két, civil szervezetek által működtetett átmeneti szálláshelynek, ahol összesen 16 ágy állt az emberkereskedelem áldozatai rendelkezésére. Az áldozatok általában csak felügyelő kíséretében hagyhatták el az átmeneti szállást. A hatóságok további 2 millió forinttal (6 809 USD-vel, úgy mint 2015-ben) segítettek egy másik civil szervezetet, amely átmeneti szálláshelyeket tart fenn emberkereskedelem áldozatai számára. A kormány 1,5 millió forinttal (5 106 USD-vel) támogatta az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatot, amelyen keresztül bejelenthetők az emberkereskedelem esetei. Az áldozatsegítő szolgálatok számára nem volt elegendő a finanszírozás.

A civil szervezetek továbbra is beszámoltak arról, hogy a hatóságok időnként büntették a szexuális célú emberkereskedelem felnőtt és gyermek áldozatait, és nem áldozatnak, hanem elkövetőnek tekintették őket. A beszámolók szerint a bíróságok kártérítést ítélték meg az áldozatoknak a rájuk kirótt büntetési tételek miatt. Ezen túlmenően a hatóságok 88 gyermekre (85 lányra és 3 fiúra) róttak ki büntetést prostitúció vétsége miatt; 42 gyermek figyelmeztetést, 17 pénzbírságot, 12 szabadságvesztést kapott, 13 gyermeket pedig közmunkára köteleztek. Három

gyermeket vagyonekobjzásra ítélték, egy gyermek büntetéséről pedig nem állt rendelkezésre információ. A kormány továbbra sem ültette át a belső joganyagba a 2011. évi uniós irányelvet, mely szerint a prostitúciós tevékenységet folytató 18 év alatti személyeket az emberkereskedelem áldozatának kell tekinteni még akkor is, ha a tevékenységhez beleegyezésüket adták.

Amennyiben az emberkereskedelem áldozata külföldi állampolgár, 30 nap gondolkodási idő áll rendelkezésére annak eldöntésére, hogy a bűncselekmény felderítésében együttműködik-e a hatóságokkal. A hatóságokkal való együttműködés időtartamára a külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyre voltak jogosultak. A vizsgált időszakban a kormányzati szervek nem adtak ki ideiglenes vagy állandó tartózkodási engedélyt, továbbá kiutasítással szembeni felmentést emberkereskedelem áldozatainak. A civil szervezetek továbbra is aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy a kormány nem nyújt megfelelő védelmet az emberkereskedők ellen tanúskodó áldozatoknak; a vizsgált időszakban egy áldozat sem vett részt áldozatvédelmi programban.

MEGELŐZÉS

A kormány fokozta a megelőzési és koordinációs erőfeszítéseit. Működött a kormányzati szereplőket és civil szervezeteket tömörítő Nemzeti Koordinációs Mechanizmus (NKM) az emberkereskedelem ellen, melyet az emberkereskedelem elleni fellépés nemzeti koordinátora elnökölt. A különböző szervek közötti koordináció továbbra is egyenetlen volt. A kormány a 2013-2016-os időszakra elfogadott egy nemzeti stratégiát az emberkereskedelem ellen. Szakértők azért bírálták a nemzeti stratégiát, mert az nem definiálta egyértelműen az emberkereskedelem áldozatait, nem fordított kellő figyelmet a társadalom veszélyeztetett csoportjaira, mint a gyermek és roma áldozatokra, és nem biztosított megfelelő képzést a bűnüldöző szervek munkatársainak. Néhányan amiatt is aggodalmukat fejezték ki, hogy a hatósági tisztségviselők nem biztatták az áldozatokat az áldozatsegítő szolgáltatások igénybevételére. A szakértők szerint a kormány továbbra sem nyújtott megfelelő képzést a kényszermunka felderítésében közreműködő munkavédelmi felügyelők számára. A kormány nem tett közzé rendszeres nyilvános beszámolót az emberkereskedelem elleni erőfeszítéseiről, de működtetett egy kormányzati és közösségi média oldalt, ahol az érdeklődők egyes emberkereskedelem ellenes kormányzati tevékenységekről tájékozódhattak.

A kormány 25 százalékkal (összesen 137 millió forinttal, azaz 466 383 USD-vel) járult hozzá az EU által megítélt hat, emberkereskedelmhez kapcsolódó projekt finanszírozásához. Ennek az összegnek a felét, azaz 70 millió forintot (238 298 USD-t) egy nemzetközi szervezet kapta abból a célból, hogy a közösségi médián keresztül szervezzen figyelemfelhívó kampányt a prostitúciós és kényszermunka jellegű emberkereskedelemről. Ezen túlmenően egy nemzetközi szervezet 14 millió forintot (47 660 USD-t) kapott arra, hogy kiépítsen egy transznacionális áldozatirányító rendszert (TRM – Transnational Referral Mechanism) Magyarország és Svájc viszonylatában. Az Országos Rendőr-főkapitányság 20 millió forintot (68 085 USD-t) kapott arra, hogy 600 rendőrtisztnek és frontvonalban dolgozóknak szervezzen az emberkereskedelemmel kapcsolatos képzést. A Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal 7 millió forintot (23 830 USD-t) kapott arra, hogy harmadik országbeli állampolgárok és menedékkérők között javuljon az emberkereskedelem áldozatainak

a felderítése. Az Igazságügyi Minisztérium 18 millió forint (61 277 USD) támogatást kapott arra, hogy megtervezzen egy új digitális adatgyűjtő rendszert az áldozatokkal kapcsolatos statisztikai adatoknak a kormányzati szervektől és civil szervezetektől való begyűjtése céljából. Az Országos Rendőr-főkapitányság 8 millió forint (27 234 USD) támogatást kapott arra, hogy területi koordinációs mechanizmusokat hozzon létre az ország azon térségeiben, melyekben különösen nagy számban fordulnak elő emberkereskedelmi esetek.

A hatóságok továbbra is szerveztek figyelemfelhívó kampányokat az emberkereskedelemtől azon civil szervezetek és kormányzati szervek részére, akik részt vesznek az áldozatok azonosítási folyamatában, továbbá tinédzsereknek, diákoknak, oktatási intézményeknek és állami gondozottaknak. A kormány folytatta a munka célú kizsákmányolással megvalósuló emberkereskedelemmel kapcsolatos figyelemfelhívó kampányát tanácsadók, fiatal felnőttek és az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) hálózathoz kapcsolódó civil szervezetek számára a biztonságos külföldi munkavállalásról, továbbá szervezett ilyen kampányokat a helyi és az országos munkaügyi hivatalok számára is. Ugyanakkor az emberkereskedelemmel kapcsolatos prevenciós programokból továbbra is hiányzott a rendszerszerű megközelítés, a koherencia és a szereplők közötti együttműködés.

A kormány szerény erőfeszítéseket kezdeményezett a szexuális célú emberkereskedelem és a kényszermunka iránti kereslet csökkentésére. A kormány a hazai utazásszervezőkkel megismertette az ENSZ égisze alatt működő Idegenforgalmi Világszervezet globális etikai kódexét és tájékoztatta őket a magyar törvények értelmében kiszabható büntető szankciókról, hogy érzékenyítse az utazási irodákat a gyermek-szexuális turizmussal kapcsolatban. A kormánynak nincs joga pénzbírással vagy más büntetéssel sújtani az emberkereskedelemmel minősülő cselekményeket elkövető, külföldi állásközvetítő ügynökséget, de tájékoztathatja az illetékes külföldi kormányt, ha ilyen probléma merül fel. 2016-ban először szerveztek 30 újonnan kinevezett konzuli diplomata részére figyelemfelhívó tanfolyamot az emberkereskedelemmel kapcsolatban. Már hivatalban lévő konzuli tisztségviselők is részesültek oktatásban az emberkereskedelemtől.

AZ EMBERKERESKEDELEM JELLEMZŐI

Amint azt az elmúlt öt évben folyamatosan jelentettük, Magyarország forrás-, tranzit- és – kisebb mértékben – célország a férfiakat, nőket és gyermekeket érintő, kényszermunka, illetve szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem tekintetében. A mélyszegénységben élő magyarok, a romák, a kísértő nélküli menedékkérők és a hajléktalan férfiak a legkiszolgáltatottabbak. Magyar nők és gyermekek válnak szexuális célú emberkereskedelem áldozatává belföldön és külföldön, elsősorban Európán belül; különösen nagy a magyar áldozatok száma Hollandiában, Franciaországban, Belgiumban, Németországban, Olaszországban, Írországon, Ausztriában, Svájcban és az Egyesült Királyságban. Magyar férfiak és nők munkavégzés célú kizsákmányolása itthon vagy külföldön, többek között az Egyesült Királyságban, Hollandiában, Belgiumban, Írországon, Ausztriában, Németországban és Kanadában történik. A sajtó és a civil szervezetek beszámolóit szerint a vizsgált időszakban Törökország, Spanyolország, az Egyesült Arab Emírátsok, Ausztrália, Izland és Svédország is célország volt magyar nők, lányok, férfiak és transzneműek szexuális és munka célú kizsákmányolása

tekintetében. Civil szervezetek új jelenségről számoltak be: fogyatékkal élő személyek válnak a szexuális célú emberkereskedelem áldozataivá. Magyarokat, köztük roma származású nőket és lányokat és állami gondozottakat nagy számban zsákmányolnak ki Ausztriában roma és nem roma származású magyar elkövetők. A szexuális célú emberkereskedelem belföldön és külföldön kizsákmányolt kiskorú magyar áldozatai nagy számban állami gyermekgondozási intézményekből, illetve javítóintézetekből kerülnek ki, és az emberkereskedők akkor toborozzák őket, amikor elhagyják az említett intézményeket. Beszámolók szerint prostitúcióra kényszerítenek magyar nőket, akiket különféle ígéretekkel vettek rá arra, hogy Európában álházasságot kössenek harmadik országbeli állampolgárokkal. Nagyon sok jel utal arra, hogy fokozódott a magyar férfiak nyugat-európai illegális munkaerő-kereskedelme a mezőgazdaságban és az építőiparban, valamint a gyárakban. Az emberkereskedelem kelet-európai országokból származó áldozatai Magyarországon keresztül utaznak Nyugat-Európa felé. Magyarország tranzitország a menedékkérők és illegális bevándorlók számára, akik közül számosan az emberkereskedelem áldozatai lehetnek, vagy azzá válhatnak. Az országon belül több módon is kizsákmányolnak roma gyermekeket: koldulásra vagy kisebb bűncselekmények elkövetésére, továbbá – fiúkat és lányokat egyaránt – szexuális célú szolgáltatásokra kényszerítik őket.